

Spravodaj 2019

Letecká amatérska asociácia SR

Vážení priatelia leteckých športov,

blíži sa koniec roka 2019 a preto by som sa Vám chcel touto cestou prihovoriť. Rád by som sa poďakoval, zrekapituloval rok a v krátkosti zhrnul, čo sme prežili vrámci nášho leteckého života v Leteckej amatérskej asociácii SR.

V prvom rade by som chcel poďakovať všetkým funkcionárom RLP, VT, HT a AP, ktorí sa starajú o chod kancelárie a celkové fungovanie LAA SR. Ďalej by som chcel poďakovať všetkým členom prezídia a viceprezidentovi. Inšpektorom, inštruktorom a technikom za ich prácu, ktorou neustále zvyšujú úroveň našich leteckých športov.

Na začiatku roka sme absolvovali stretnutie poverených organizácií, kde sme mali možnosť vyjadriť svoje pripomienky a návrhy kompetentným orgánom. Neprestávame bojovať a žiadať o zmeny, ktoré nám uľahčia letecký život, najmä lekárske prehliadky, zákon o športe, pripomienkovanie rozdelenia vzdušného priestoru SR, štátna ochrana prírody v zákone a mnoho ďalších, ktoré sa nás priamo dotýkajú.

Ďalej by som Vás chcel informovať, že vzhľadom na to, že už dlhé roky sa nezvyšovali členské príspevky a posledné roky vykazujeme účtovnú stratu, boli sme nútení zvýšiť výšku členských príspevkov. Roky sme sa bránili tomuto rozhodnutiu, ale neustále sa zvyšujúce ceny a neposkytnutá finančná pomoc od štátu, nás k tomuto kroku prinútili. Aj napriek zvyšovaniu máme najnižšie poplatky zo všetkých poverených organizácií. Aj naďalej sa snažíme o získanie finančnej podpory od štátu, aby sme týmito prostriedkami mohli pokryť náklady na fungovanie LAA SR a aby sa mohlo viac peňazí rozdeliť medzi jednotlivé zväzy. Nejedná sa o príliš veľké zvyšovanie. Členov, ktorí si včas predlžujú platnosť

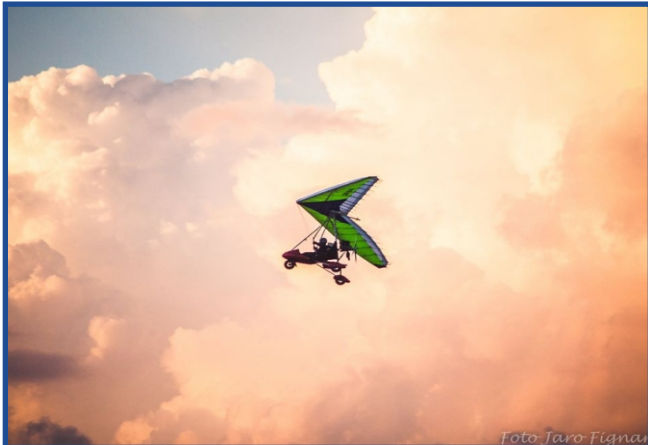

Foto: Jaro Fignar

Foto: Jaro Fignar

pilotných preukazov a preukazov letovej spôsobilosti LŠZ, sa to dotkne minimálne. Pravidelne sa zapájame aj do rôznych výziev z ministerstiev, ale nie je pravidlom, že každý rok dotáciu získame. Snažíme sa podporovať pilotov a talentovanú mládež, ktorí reprezentujú LAA SR prostredníctvom peňazí získaných z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Aj napriek nepriaznivému počasiu sa tento rok konali hodnotné súťaže, zlety a stretnutia nadšencov športového lietania. Teší ma, že sa naša členská základňa stále rozrastá a naďalej udržiavame priateľské vzťahy s ďalšími poverenými organizáciami SFUL, SLA, SNA a LERMAS.

Prajem Vám príjemné prežitie vianočných sviatkov a šťastný nový rok 2020. Nech sa Vám v novom roku darí a nech máme čo najviac letových dní a krásnych zážitkov z lietania. Nedá mi nepripomenúť Vám, aby ste vždy zvážili svoje možnosti v každom počasi a letových podmienkach. Vyhýbajte sa rizikám a zbytočnému hazardu.

PaedDr. Miroslav Jančiar
prezident LAA SR

Členské príspevky LAA SR 2020

Uvedené príspevky sa môžu zmeniť v súvislosti so zmenou zákonných predpisov. Uhradené poplatky sa nevracajú.

Členský príspevok (je v ňom zahrnuté povinné zákonné poistenie pre rok 2020):	Člen LAA SR	Nečlen
Riadny členský príspevok uhradený do 28.02.	65 EUR	-
Riadny členský príspevok uhradený od 01.03. do 31.03.	70 EUR	-
Riadny členský príspevok uhradený po 31.03.	100 EUR	-
Riadny členský príspevok pre študentov do 26 rokov a starobných dôchodcov uhradený do 28.02. *	45 EUR	-
Riadny členský príspevok pre študentov do 26 rokov a starobných dôchodcov uhradený od 01.03. do 31.03. *	50 EUR	-
Riadny členský príspevok pre študentov do 26 rokov a starobných dôchodcov uhradený po 31.03. *	80 EUR	-
Riadny členský príspevok pre telesne postihnutých uhradený do 28.02. *	30 EUR	-
Riadny členský príspevok pre telesne postihnutých uhradený od 01.03. do 31.03. *	35 EUR	-
Riadny členský príspevok pre telesne postihnutých uhradený po 31.03. *	65 EUR	-
Poplatok za obnovu členstva **	65 EUR	-
Právnická osoba (do 6 kusov LŠZ vrátane)	30 EUR	-
Právnická osoba (nad 6 kusov LŠZ)	40 EUR	-
Členské pre nelietajúcich členov – nezahrňa žiadne poistenie ani služby z LAA SR	3 EUR	-
Registračný poplatok nového člena	20 EUR	-
Pilotné preukazy a kvalifikácie:		
Vydanie žiackeho preukazu pre všetky odbornosti	0 EUR	50 EUR
Vydanie pilotného preukazu pre všetky odbornosti	35 EUR	200 EUR
Rozšírenie pilotného preukazu pre každú ďalšiu odbornosť	20 EUR	100 EUR
Predĺženie pilotného preukazu v termíne	0 EUR	100 EUR
Predĺženie pilotného preukazu po termíne ***	20 EUR	100 EUR
Technické preukazy:		
Vydanie preukazu letovej spôsobilosti LŠZ pre všetky odbornosti	0 EUR	100 EUR
Predĺženie platnosti preukazu letovej spôsobilosti LŠZ pre všetky odbornosti v termíne	0 EUR	100 EUR
Predĺženie platnosti preukazu letovej spôsobilosti LŠZ pre všetky odbornosti po termíne ***	20 EUR	100 EUR
Licencie:		
Vydanie licencie na zriadenie výcvikového strediska pre všetky kategórie	0 EUR	-
Ostatné poplatky:		
Vydanie IPPI karty (týka sa PK a ZK)	16 EUR	-
Vydanie FAI licencie	0 EUR	-
Odporučená cena výkonu odborného personálu LAA SR	7 EUR/hod.	17 EUR/hod.
Poplatok za zaslanie záznamníka LŠZ (pri vydaní PLS LŠZ alebo na vyžiadanie)	1,5 EUR	10 EUR
Poplatok za zaslanie zápisníka pilota LŠZ (na vyžiadanie)	6 EUR	20 EUR
Poistenie druhého sedadla pre územie SVK a CZ – ročné	70 EUR	-
- 3-mesačné	42 EUR	-
- 1-mesačné	28 EUR	-
Poistenie druhého sedadla pre územie EURÓPA – ročné	140 EUR	-
- 3-mesačné	84 EUR	-
- 1-mesačné	49 EUR	-

Členské príspevky LAA SR 2020

* Pre uplatnenie zľavy je potrebné predložiť:

- študenti **denného štúdia do 26 rokov** (nie doktorandi) – potvrdenie o návšteve školy (stačí zaslať mailom)
- predčasní starobní dôchodcovia – dôchodkový výmer (stačí zaslať mailom)
- invalidní dôchodcovia – každoročne predkladajú potvrdenie zo sociálnej poisťovne (poisťovňa toto potvrdenie vystavuje bezplatne a na počkanie – stačí zaslať mailom)
- starobní dôchodcovia – dovŕšenie veku 62 rokov

** Poplatok za obnovenie členstva – hradí ho každý, kto nemal predchádzajúci rok uhradený členský príspevok alebo členské pre nelietajúcich členov, spolu s členským príspevkom pre daný rok. Povinnosť uhradiť tento poplatok bola stanovená Konferenciou delegátov LAA SR, čiže môže byť zrušená zasa iba Konferenciou delegátov LAA SR, preto o to nežiadajte výkonného tajomníka.

*** Poplatok za predĺženie PP alebo PLS po termíne – t.j. od 1. dňa, kedy Vám skončila platnosť preukazu. Príklad: platnosť pilotného preukazu končí 23.09.2020, avšak Vy máte lekársku spôsobilosť až s dátumom 25.09.2020 (lebo platnosť pilotného preukazu sa odvíja od dátumu zdravotnej spôsobilosti) – tak v tomto prípade je potrebné uhradiť aj poplatok 20€ za predĺženie platnosti PP a PLS po termíne.

Členský príspevok zahŕňa zákonné poistenie voči škodám spôsobeným tretím osobám a je uzatvorené na osobu, pre územie Európy a platí od druhého dňa po uhradení členského poplatku do 31.12.2020. Výška poistného krytia pre všetky druhy LŠZ je 950.000 EUR (spoluúčasť 300 EUR). K plneniu je potrebné mať v poriadku všetky zákonom požadované veci – platný pilotný preukaz LAA SR, platný technický preukaz LAA SR a samozrejme, uhradený riadny členský príspevok pre daný rok.

Členské pre nelietajúcich členov nezahŕňa žiadne poistenie ani služby z LAA SR, je vhodný na udržanie členstva pre tých, ktorí sú napr. v zahraničí, na materskej dovolenke, majú zdravotné problémy a nebudú lietať a pod. a **podmienkou je odoslanie pilotného preukazu (ak bol vystavený) do úschovy na sekretariát LAA SR.** Tento poplatok by mal byť tiež uhradený za každú osobu, ktorú veziete v tandeme, nakoľko podľa platných predpisov a nariadení môžete v tandeme viesť iba člena LAA SR.

Poplatky môžete uhradiť poštovou poukážkou, bankovým prevodom alebo priamo vkladom na účet LAA SR: IBAN: SK35 8330 0000 0027 0079 5392, BIC/SWIFT: FIOZSKBAXXX. Ako variabilný symbol uvádzajte svoje rodné číslo.

Info zo sekretariátu LAA SR

- Nezabudnite si skontrolovať platnosť pilotných preukazov a preukazov letovej spôsobilosti LŠZ.
- Piloti, ktorí sa plánujú zúčastniť v roku 2020 FAI pretekov, nech si nezabudnú čím skôr e-mailom zažiadať o predĺženie platnosti FAI preukazu na rok 2020, ale najneskôr do **15.01.2020**. Podmienkou je uhradený riadny členský príspevok pre rok 2020.
- Kancelária LAA SR v Žiline bude zatvorená od 23.12.2019 do 03.01.2020.
- **Školenie inštruktorov a inšpektorov** sa uskutoční **8.2.2020** v **Trenčíne** a **22.2.2020** vo **Vrbove pri Kežmarku**. Podrobné informácie Vám budú zaslané e-mailom.
- **Školenie technikov** sa uskutoční **7.3.2020** v **Banskej Bystrici**. Podrobné informácie Vám budú zaslané e-mailom.

Vážení piloti,

v roku 2019 naša organizácia prostredníctvom Vás, pilotov, dosiahla opäť veľmi dobre výsledky v oblasti leteckých športov a to na domácej, ale aj medzinárodnej úrovni. Mnohí z nás si posunuli svoje vlastné rekordy, ale najmä sme si plnili sny o letaní. Pre mňa je dôležité, že trend nehôd a hlavne tých s vážnymi alebo tragickými následkami klesá. Stále sme v hľadáčku verejnosti, no vďaka rozmachu dronov, už nie sme až tak kriticky posudzovaní, ako to bolo v minulosti. Momentálne sú drony považované za hrozbu letectva a z toho ťažíme my. To je aj dôvod, prečo bolo v tomto roku menej sťažností, ktoré sme ako organizácia museli riešiť.

Po poslednom audite DÚ sa začali zmeny, ktoré sú nevyhnutné a to najmä v oblasti našich interných smerníc, organizácie lietania, školení pilotov a kontroly dodržiavania podmienok lietania najmä zo strany inšpektorov DÚ. Tento proces bude pokračovať aj v budúcom roku. Čakajú nás zmeny v rozdelení vzdušného priestoru, kde sa v týchto dňoch pripomienkuje návrh LPS, a.s.. Ako vždy aj tieto zmeny sú v niektorých lokalitách pre nás prínosom, ale v niektorých budú brané len s nevôľou. Proces vyjednávania stále prebieha a musíme si počkať, ako bude vyzeráť konečná podoba úprav v rozdelení vzdušného priestoru. Mňa osobne veľmi mrzí, že avizované zmeny v úprave priestorov pre termické lietanie nebudú realizované v tomto kole zmien aj napriek tomu, že nám to bolo prisľúbené. Z môjho pohľadu rokovania s MDSR, ale aj DÚ ohľadne koncepčného riešenia posudzovania zdravotnej klasifikácie rekreačných a športových pilotov LŠZ uviazli na mŕtvom bode a chcem veriť aspoň v prisľub, že sa s týmto problémom budú ďalej zaoberať a bude snaha o zníženie nárokov na pilotov LŠZ v tejto pre nás citlivej oblasti. V uplynulom roku došlo k viacerým zmenám v legislatíve. Piloti LŠZ zo zahraničia už nemusia žiadať o povolenie lietania na území SR tak, ako tomu bolo v minulosti. MDSR vytvára vyhlášku týkajúcu sa plôch, ktoré sa používajú na vzlety a pristátia s LŠZ. Táto vyhláška je vo fáze pripomienkovania. LAA SR, ale aj ostatné organizácie všeobecného letectva dali množstvo pripomienok k tomuto návrhu. Pri tvorbe vyhlášky prebehla konštruktívna debata a verím, že naše pripomienky a návrhy budú zapracované do konečného dokumentu. Od začiatku roka 2019 sme mali snahu presadiť online zobrazovanie aktuálneho vzdušného priestoru na internete, tak ako je to v

iných krajinách, no zatiaľ sa nám nepodarilo presadiť tento, podľa nás, dôležitý krok pre zvýšenie informovanosti pilotov. Určite budeme aj naďalej pokračovať v našom úsilí, presvedčať kompetentných z LPS, a.s.

Za uplynulý rok evidujeme dve letecké nehody pilotov LAA SR s vážnym zranením. Jedna sa odohrala na letovom teréne Zobor pri Nitre. Zranený bol pilot padákového klzáku. Nehoda bola vyšetrovaná LNVÚ SR. Druhá sa stala na letisku v Maďarsku. Došlo k prevráteniu a zničeniu MZK pri pristátí. Táto nehoda je v procese vyšetrovania. Ďalej sa stali dve nehody nečlenov LAA SR na padákových klzákoch, pri ktorých taktiež došlo k vážnemu poškodeniu zdravia. Prípady boli taktiež vyšetrované LNVÚ a záverečné správy z týchto nehôd si môžete prečítať na stránke:

<https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/letecky-a-namorny-vysetrovaci-utvar/zaverecne-spravy/rok-2019/2019-zaverecne-spravy>

Sťažnosti mi boli nahlasované a snažil som sa o včasné vyriešenie a upokojenie sťažovateľa. Sťažnosti prichádzali najmä na lietanie pilotov MPK a MZK, ktorí lietalí v blízkosti zastavaných plôch.

Na stránkach LPS môžete nájsť celý VFR AIP v elektronickej podobe. Je to vynikajúca pomôcka pre plánovanie lietania, ale aj pre oboznamovanie sa so zmenami v predpisoch a oboznámení sa s priestormi pre lietanie. Obsahuje aj úplnú elektronickú verziu mapy ICAO. VFR AIP SR a mapu ICAO nájdete na stránke:

<https://aim.lps.sk/web/?fn=1&lng=sk&fn=1&lng=sk>

Pre tých z Vás, ktorí lietajú aj na vzdialenejšie letiská je na internete dostupná veľmi dobre spracovaná pomôcka pre pilotov. Nájdete ju na nasledujúcom odkaze:

<https://www.airliners.sk/pomocka-pre-pilotov-2019/>

Na záver sa chcem všetkým poďakovať za ústretovosť pri riešení problémov, ktoré sme riešili v roku 2019 a chcem poprosiť všetkých pilotov LAA, aby pred každým letom dôsledne zhodnotili stav a vývoj počasia a vhodnosť podmienok pre vykonanie letu. Nepreceňujte svoje schopnosti a možnosti LŠZ na ktorých lietate.

Prajem Vám veľa krásnych zážitkov z lietania a koľko vzletov, toľko šťastných pristátí.

Autor: Ing. Róbert Grexa, RLP LAA SR

Hlavný technik LAA SR

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

v roku 2018 sa LAA SR podrobila auditu zo strany DÚ SR. Tento audit nám priniesol niektoré poznatky, ktoré sme v zmysle nálezu auditu upresňovali a odstraňovali. V oblasti techniky a evidencie techniky sa jednalo o drobné nálezy, ktoré sa podarilo odstrániť v priebehu nasledujúcich mesiacov. Jedným z nich je aj preukazovanie pôvodu LŠZ.

Začiatkom roku 2019 sa uskutočnilo Jednanie poverených organizácií za účasti zástupcov Ministerstva dopravy a Dopravného úradu. Na jednaní sa dohodlo, že pri chystaných zmenách zákonov bude včas informovaná odborná verejnosť a jej návrhy budú brané ako vážne. Pri zmene leteckého zákona v apríli 2019 však nebola táto dohoda rešpektovaná a Ministerstvo dopravy si ju pripravilo v tichosti bez účasti odbornej verejnosti, čo vyvolalo vlnu námietok hlavne zo strany našej partnerskej organizácie SFUL.

Na tom istom jednaní sa tiež dohodlo, že ak vykonáme vyčíslenie našich nákladov na činnosť Ministerstvo dopravy sa pokúsi o dofinancovanie poverených organizácií z prebytkov štátneho rozpočtu v roku 2019 a pre ďalšie roky pripraví podmienky pre vytvorenie systémovej položky v štátnom rozpočte tak, aby poverené organizácie boli schopné vykonávať svoju činnosť bez toho aby sa navyšovali členské príspevky.

LAA SR vykonala takéto vyčíslenie a zaslala ho kompetentným na Ministerstvo dopravy. Odpoveďou nám bolo, že sa máme obrátiť na DÚ. Na základe osobných kontaktov som zaslal toto vyčíslenie dvom poslancom národnej rady s prosbou o usmernenie ako postupovať pri riešení tohto problému. Bohužiaľ sa nám nedostalo žiadnej odpovede. V mesiaci december 2019 zašleme toto vyčíslenie aj na DÚ SR so žiadosťou o dofinancovanie LAA SR.

Formu vyčíslenia sme ponúkli aj ostatným povereným organizáciám, aby si uplatnili svoje nároky.

Toľko k aktivitám nad rámec bežných udalostí. Poďme teda k tomu, čo nás baví.

V mesiaci január 2019 sa v Banskej Bystrici uskutočnilo školenie technikov LAA SR, ktoré pokračovalo individuálne v nasledujúcich mesiacoch. Táto aktivita nám zabezpečila 38 technikov, ktorí sú schopní vykonávať odbornú činnosť vo Váš prospech.

Začiatkom sezóny sa vykonalo prebaľovanie

záložných padákov na tzv. záložkoviciach vo viacerých strediskách. Verím, že si každý pilot vo vlastnom záujme nechal skontrolovať a prebaľiť záložný padák v intervale ako určuje výrobca. V tejto aktivite budeme pokračovať aj v budúcom roku. Chcem sa poďakovať technikovi Jozefovi Kolibárovi za dôslednosť pri prehliadkach záložných padákov a jeho upozornenie na nesprávne zabalenie záložného padáka.

Ku dňu 28.11.2019 evidujeme :

- 1012 PK
- 91 ZK
- 281 MPK
- 98 MZK

Spolu: 1482 LŠZ

Potešujúce je hlavne to, že z dôvodu nevyhovujúceho stavu LŠZ nebola zaznamenaná žiadna letecká nehoda s následkom zranenia pilota. Väčšina LŠZ sú profesionálne výrobky, vybavené všetkými potrebnými dokladmi a certifikátmi. V prípade amatérskych stavieb a prestavieb je nutné dodržiavať požiadavky predpisu **POSTUPY PRE VÝKON ČINNOSTI LETOVEJ SPOSOBILOSTI LŠZ, STANOVENÝCH V ROZHODNUTÍ VYDANOM DÚ SR 2. Časť Dozor nad stavbou a prevádzkou LŠZ z dôvodu uistenia sa o bezpečnosti amatérskej stavby.**

Za celoročný aktívny prístup pri zvyšovaní prevádzky schopnosti LŠZ sa chcem poďakovať všetkým technikom LAA SR.

Do ďalšieho obdobia vyzývam všetkých vlastníkov a prevádzkovateľov LŠZ, aby sledovali platnosť PLS LŠZ, včas žiadali o vyradenie z evidencie LAA SR či okamžite požiadali o zmenu majiteľa LŠZ.

Prajem Vám pevné zdravie.

Autor: Ing. Jaroslav Fignár, HT LAA SR

Odkedy doma pristála koncom januára pozvánka na X-Alps, kul som železo za horúca a lietel čo to šlo či už po trati od Salzburgu až na Azúrové pobrežie, či po predhorí v Slovinsku a Taliansku. Po desiatich rokoch bolo slovenské zastúpenie na RBXA o čosi úspešnejšie ako minulé, ale žiadna sláva sa nekonala. Po jedenástich dňoch v búrkach, horúčavách i krásnych letových dňoch, slovenský tím skončil vo francúzskom St. Hillaire de Tuvet, ktorý bol desiatym otočným bodom na 18. priečke z celkovo 32 tímov. Po 416 km pešo a 1500 km vzduchom sme nabrali mnoho skúseností ako tím a ja i ponaučenia ako pretekár. Na nedostatkoch v tréningu, taktike i výstroji do budúcnosti zapracujeme. Ak dostaneme tú možnosť, znova zápoliť so svetovou špičkou v Hike&fly.

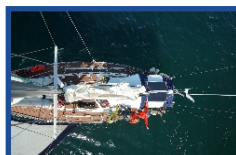
Týždeň po ukončení preteku som sa zničený pripojil k prebiehajúcej expedícii Seven Virgin Summits v arktickom Grónsku, kde sme spolu s Michalom Sabovčíkom, Martinom Krasňanským a Gabom Čmaríkom, objavovali, jachtárčili, liezli a lietali po panenských kopcoch, žulových stenách vo fjordoch až 600km za severným polárnym kruhom. Podarilo sa nám vyliezť 6 prvovýstupov na 5 kopcov, z toho 4 panenské.

Mne sa podarilo letieť trikrát, raz s paramotorom, druhý raz po ľahkom pešom výstupe a posledný krát po horolezeckom výstupe ťažkou, takmer kolmou, cca 400m vysokou panenskou stenou s obtiažnosťou 7+/8-

V októbri som po zranení ramena ušiel do Indie, kde som mal v pláne učiť sa lietať veľké hory na dvojhlajne formou bivaku, posunúť svoje doterajšie hranice. Po týždni ošahávania terénu som vyrazil na 530 km dlhý okruh po Himalájach. Nádherné mrazivé noci v stane striedali mrazivé dni s letovými hladinami často cez 5000 m, jeden fenomenálny deň pri prelete ponad opustené hory, krížom cez ľadovce som dosiahol výšku až 6245mm, v teplote -30°C. Nádherný zážitok, mnoho nových skúseností a hodená rukavica. Zrodilo sa veľa veľkých bivakových plánov.

Ďakujem za podporu LAA SR.

Autor: Juraj Koreň, člen zväzu PK

Viac na www.durifuk.blogspot.sk

V roku 2019 som sa aj vďaka podpore LAA SR a príspevku na šport od Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR mohol zúčastniť celkovo na 8 medzinárodných FAI pretekoch. Sezóna začala na Slovinskom Wintercupe. Prejsť selekciou na tento závod nebolo jednoduché ani s dobrým rankingom, keďže miesta sa pridávajú na základe viacerých kritérií. Do preteku s naozaj kvalitným obsadením sa dostávam ako prvý náhradník s plánom, že ak by som sa nevošiel do preteku, musím aspoň trénovať na blížiaci sa finále svetového pohára. Vyšlo to a dokonca sa aj darilo, keďže obsadzujem celkovo 9. miesto. Stano Vojtek sa dostáva na 19. priečku.

Ďalšia zastávka Baixo Guandu, Brazília. Na finále svetového pohára som sa kvalifikoval výhrou na prePWC v Turecku. Taká príležitosť sa nemusí opakovať, takže už od decembra je rezervovaný let do južnej hemisféry. Lietanie v Brazílii je výrazne iné a úroveň konkurencie najvyššia, akú som mal možnosť zažiť. Striedavo sa darí výborne, ale robím aj zásadné chyby a tak ani niekoľko táskov v top 10 nestačí na uspokojivé umiestnenie a celkovo končím na 44. pozícii.

Nabudený skúsenosťami z finále PWC a pomerne dobrými znalosťami terénu sa presúvam na vychýrený taliansky závod Trofeo Montegrappa v známom Bassane. Štartové pole je skoro celé obsadené svetovou špičkou a úroveň závodu prevyšuje mnohé kolá PWC. Vzhľadom na konkurenciu bol štýl lietania vysoko taktický a aj tá najmenšia chyba bola potrestaná katastrofickým výsledkom v tásku. Darilo sa mi dosahovať dobré umiestnenia ale na bedňu to nebolo. Takže som skúsil spolu s top skupinkou únik, ktorý sa aj parádne podaril ale počasie nedalo a pribilo nás o zem. To samozrejme využilo 130 ľudí za nami a zvolilo inú cestu. Záchrana 30 m nad zemou neveštila veľa bodov z úlohy. Vďaka tejto chybe som sa prepadol zhruba o 20 miest na celkovo 32. pozíciu. Peter Vyparina skončil na výbornom 9. mieste.

Prvé kolo svetového pohára sa konalo vo francúzskej oblasti Coeur de Savoie neďaleko známych terénov Annecy alebo Saint Hilaire. Prvé lety vo Francúzskych Alpách priniesli nové skúsenosti v podobe prekvapivo letových podmienok na južných svahoch vysokých hôr v severnom prúde. Pre našinca opticky sebevražedné podmienky ma príliš nemotivovali a tak 3 zo 6 taskov radšej uberám plyn a dopredu sa dobrovolne netlačím. Ostatné 3 si užívam krásne lietanie z jazera Annecy alebo od nášho "domovského" štartu Montlambert k jazeru Annecy a naspäť. Celkovo 21. pozícia.

Ďalšie kolo PWC s mojou účasťou sa konalo v portugalskom Manteigas v pohorí národného parku Sierra de la Estrella. Negatívne ohlasy na príliš veterné územie sa dobodky naplnili a tak z dvoch platných kôl bolo defacto pre mňa platné jedno, keďže som kvôli uzavretému štartovému oknu nestihol včas odštartovať. Ako inak, kvôli silnému vetru. Aspoň, že oblasť je naozaj ako z obrázku.

Počasie v posledných rokoch pretekom na Slovensku nepraje a inak to nebolo ani na Victoria Cupe. 2 platné tasky, medzinárodná partia, skvelá zábava ako vždy...

Majstrovstvá Slovenska sa tento rok organizovali, už skoro tradične, s Českou Republikou v obľúbenom slovinskom Tolmine.

Zväz PK LAA SR - Emil Červeňan

Ani tu nám nevyšlo počasie a 2 platné kolá nedovolili oficiálne vyhlásiť nového majstra SR. To nám ale nebránilo využiť krásne prírodné podmienky údolia rieky Soča na cyklistiku, turistiku, raftovanie, kajaky a inú zábavu s výbornou partičkou.

Začiatkom augusta sa v macedónskom Kruševе konali 16. Majstrovstvá Sveta. Za Slovensko sa kvalifikovali do reprezentácia traja piloti. Ja, Peter Vyparina a Štefan Vyparina. Neskutočná konkurencia, super-rýchle lietanie, ťažké podmienky a veľký počet odlietanych dní po sebe kladlo tvrdé nároky na fyzickú ale hlavne na psychickú vytrvalosť. Postupne sa prestriedali silné aj slabé podmienky, oblačka aj bezoblačka, no snád' ani raz sa nestalo, že by sa hlavný krdeľ súťažiacich potrhla na dlhšiu dobu. Neustály boj o priestor a každú silnejšiu bublinu bol skutočne vyčerpávajúci a miestami aj pomerne nebezpečný.

Spolu 3 tréningové dni a 10 platných úloh dali poriadne zabráť. Nebolo to zlé, ale mohlo byť aj lepšie. Celkovo som skončil na 16. mieste, Peter na 25. mieste a Štefan na 118. mieste.

Celkovo bola sezóna 2019 z pohľadu FAI pre Slovensko úspešná. Posunuli sme sa na 9. miesto v rebríčku krajín a od 6. miesta nás delí len zopár bodov. V svetovom rebríčku pilotov WPRS sme obsadili 18. miesto (ja), 29. miesto (Peter Vyparina) 129. (Štefan Vyparina) a štvrtý bodujúci na 130. mieste (Robert Kaučárik).

Autor: Mgr. Emil Červeňan, viceprezident LAA SR, člen zväzu PK

Zväz PK LAA SR - Róbert Setnička

Kalendár pretekov Slovenského pohára v sezóne 2019 obsahoval 5 pretekov, z toho 3 ako súčasť nového projektu Česko-Slovensko-Poľskej ligy (Straník cup, Beskydy open (CZ), Laugaricio cup, Puchar Beskidow (PL) a Victoria cup).

Začalo to hneď v prvom preteku začiatkom mája na Straníku, keď napriek veľkej snahe organizátorov a niekoľkonásobnému posúvaniu termínu počasie neumožnilo ani náznak lietania a pretek musel byť zrušený.

Možno aj kvôli tomuto "neúspechu" a nie veľmi optimistickú predpoveď počasia, sa na druhé kolo v Beskydoch dostavilo len 26 pilotov a z toho zo Slovenska sme tam boli "až" štyria (plus jedna nemenovaná pilotka mimo súťaž). Napriek tomu, že počasie nebolo ideálne a takmer každý deň sa poobede urobili búrky, podarilo sa odlietať 6 platných úloh od 40 do 70km. Pri prevládajúcom severovýchodnom prúdení sa štartovalo stále na Javorovom okrem posledného úlohu, na ktorý sme sa presunuli na Straník.

sa presunuli na Straník. Centrum pretekov bolo v paraglidingovom centre 'PG hniezdo' v Čeladnej, ktoré nám poskytlo výborné zázemie nielen na ubytovanie, ale aj na každovečerné posedenie pri ohni, kde sa samozrejme vždy do neskorých (prípadne až skorých) hodín preberalo hlavne lietanie predošlého dňa.

Víťazstvo si vyletel Otakar "Oťák" Husička, zo Slovákov bol najlepší Dušan Šurina st. na 5. mieste.

Ďalším pretekom v kalendári bol Laugaricio cup ale pre nepriaznivé počasie bol zrušený, rovnako ako nasledujúci Puchar Beskidow v Poľsku.

Posledným podujatím tohto ročníka SP bol Victoria cup, ktorého sa zúčastnilo 36 pilotov zo Slovenska a Čiech a tentokrát boli v súťaži aj tri ženy. Preteky sa síce konali na Donovaloch, tradične s centrom v penzióne Vodár, ale opäť vzhľadom na počasie sa z Novej hole neletelo. Na prvý úlohu nás komisia pilotov poslala na Slopovo, kde sa však v dosť slabej termike do cieľa vzdialeného 67 km dostali len dvaja piloti. Väčšina ostatných neuletela ani tretinu trate a tomu

Zväz PK LAA SR - Róbert Setnička

zodpovedal aj bodový zisk z kola. Na druhý task sme sa vybrali na Kubínsku hoľu lebo tam bola šanca že sa poletí a ukázalo sa že to bola správna voľba. Na 57 km trojuholníkovej trati sa do cieľa dostalo 27 pilotov a ako sa ukázalo neskôr, bol to zároveň posledný platný task Slovenského pohára 2019. Na druhý deň sme síce znovu boli na Kubínke, ale vzhľadom na vietor v chrbte na štarte bol po dlhom vyčkávaní task zrušený a víťazom Victoria cupu sa tak stal Štefan Vyparina.

Celkové poradie SP 2019

Open

1. Róbert Setnička st.
2. Peter Vrabec
3. Dušan Šurina st.

Šport

1. Róbert Setnička st.
2. Peter Vrabec
3. Róbert Setnička ml.

Autor: Róbert Setnička, člen zväzu PK

Zväz ZK LAA SR - Jaroslav Sojka

Závesné lietanie 2019, sezóna okom pilota.

Sezónu som si naplánoval ako sezónu s vrcholom Majstrovstiev sveta v Talianskom Tarvizi. Predtým som plánoval niekoľko dobrých domácich aj zahraničných súťaží. Počasie nakoniec rozhodlo. Skorú dobrú jar vystriedali daždivé dni s neistými výhľadmi.

Európa tradične začína lietať súťaže v Slovinsku súťažou Aeros Winter Race FAI2, Ajdovščina. Silné SV prúdenie, ale zrušilo niekoľko dní. Odleteli len jednu T3 úlohu. Piloti ale využívali situáciu na lietanie prechodom do blízkeho Meduna a tu aspoň mimo súťaž lietal.

My sme sa ako partia - Jaro, Miro, Milan a Martin, dali dohromady a práve v tomto termíne išli pozrieť skoré jarné Meduno. Po večeroch normálna jarná zima, cez deň jarné tričkové teploty. Našli sme krásne a lacné ubytovanie na kopci nad Medunom s ranným výhľadom na Monte Raut 2025 MSL. Pod kopcom v kempe a na štarte sme sa stretávali aj so známymi pilotmi, lebo boli práve na „výlete“ z Ajdovščiny. Lietanie klasika, bolo treba bojovať a potom „bolo to všade“. Mali sme so sebou mladého Martina a ten si skúsil krásne, veľké lietanie. Niekedy sa mi zdalo že až veľmi odvážne, ale nakoniec to bolo pohodové. Nalietali sme prvé jarné hodiny, stretli sme sa s českými chalanmi, našli nové miesta na bývanie.

Jedna z veľkých a dobrých súťaží na jar je Spring meeting FAI2, Travesio/Meduno Taliansko. Bolo úplne všetko pripravené, bývanie, piloti, šoférka. Len počasie sklamlalo a preto sme účasť zrušili, aj za cenu straty zálohy na súťaž a zálohy na ubytovanie. Nakoniec súťažiaci v posledné dni odlietali tri úlohy, ale nebola to bohvieaká náplasť za upršaný týždeň. Táto súťaž ale poskytuje super podmienky pre športové lietanie a zbieranie súťažných skúseností. Vzdialenosť do Meduna a už vcelku známe miesta

dávajú možnosti na účasť každého pilota. Predpokladám, že bude súčasťou nášho kalendára sezóny 2020.

V máji sme znova skúsili lietanie aerovlekov v Nitre na letisku. Ja s Mirom sme v pohode polietali, podarilo sa chytiť dobré podmienky pre termické lietanie po okolí. Bolo to konečne čo vlek, to hodiny vo vzduchu. Po večeroch sme dali školenie aj novému Milanovi a v rámci výcviku si skúsil niekoľko úspešných večerných vlekov. Na druhý deň do termiky to už nebolo také jednoduché. Treba to trénovať, treba to robiť a lietať.

Mizerná jar a začínajúce leto nám zrušili všetky pripravené kolá MSR. Nevyšli ani kopce ani roviny. Prišiel jún a my sme chtiví lietania vyrazili do zasľúbeného Graifenburgu. Jaro, Marian, Ivan, Milan. Ja mám z miesta len dobré pocity. Dobrý kemping, jazero na kúpanie, skvelá cesta na kopec, miesta na inú rekreáciu a výlety, výborný štart a pristávačka. Nezažili sme večerné turbulencie, pred ktorými sme boli vystríhaní na kopci. Kopce 2 – 3 tisíc, v doline pokosené lúky, veľa možností na prelety.

My sme trochu neplánovane našli na štarte nemeckú súťaž a českú repre. Chvíľu sme si počkali na štarte a po odletení súťažiacich sme šli aj my, žiadna tlačénica. Vo vzduchu to už bolo jedno. Mraky rogál a padákov, lietali sme kade sme chceli. Lietanie v takto vysokých horách chce ale trochu grífu. Raz som sa skoro zasekal na východe údolia v dýzovom vetre. Organizácia súťaže, miesto v blízkom Rakúsku a dobrý termín dáva znova možnosť účasti na súťaži FAI2 v budúcom roku.

Na konci júna som sa s Mirom pridá ku motorákovi na ich zlet na letisku v Nitre. Krásne sme polietali okolo Zobora a pri pivku večer ľutovali že sme „nevypísali“ stovku ku Dunaju a späť. Z našej rozpravy vyplynuli závery pre ďalšie ...ročníce, kedy a ako deklarovať XC free flying úlohy a posunúť sa v hodnotení XC výsledkov ďalej.

Prišiel termín pre Svetý 2019 v Tarvizii. Ivan zrušil účasť a moje povinnosti v práci, mi v tom čase, tiež nedovolili potvrdiť účasť na Majstrovstvách sveta. Samozrejme účasť na tejto súťaži pri štartovnom 500 Eur nie je zadarmo a iná podpora žiadna. Teda účasť som zrušil. Ale keby bol manažment príspevkov na súťaže zo strany LAA aspoň v podobe výhládov, možno by som sa rozhodol inak.

Napriek zrušenej účasti sme sa s Mirom vybrali pozrieť slávne Svetý. Po rakúskej diaľnici sme frčali tak ako v tom istom čase súťažiaci na 200 kilometrovom tasku. Stihli sme do cieľa neďaleko Hermagoru prísť včas a videli sme desiatky svetových pilotov pristávať po tomto heroickom výkone v Rakúskych Alpách. Krásne, krásne. Potom sme si aj so súťažiacimi polietali v Medune a okolí, ukázali im niekoľko stúpakov ... a tak. Krásna, krátka dovolenka

V auguste sme už tradične spustili súťaž Pohár Nízkyh Tatier, tiež ako FAI2. Účasť sa síce zriedila vzhľadom na neúčasť českej repre a neistý výhľad

Nakoniec sme odleteli 2 tasky a potvrdili formát organizovania akcie v Polomke, v tomto termíne. Pre prvý task sme zvolili štart na Plešiach. Kraľovka mala byť búrková. SHMÚ predpoveď nevyšla a Kraľovka bolo krásna a slnečná. Aspoň som z toho získal trochu málo skúseností o lokálnych vplyvoch. To som si v jeseni na prednáške v SHMÚ aj potvrdil. Nie je nič nad lokálne znalosti a skúsenosti.

Posledná naša letecká akcia v zložení ja, Miro, Milan bola do Rakúska. Do miesta konania tiež jarnej akcie ktorá sa neuskutočnila. Turnau. Miestne aeroklubové letisko je silným zázemím rogalistov. Je to blízko, dostup na kopec za pár euro, krásny terén na lietanie. Pre prelety to bude ešte oriešok, respektíve treba to skúsiť, lietajú tam bežne stovky. Miesto má snáď jedinou nevýhodu zohnať bývanie, možno sme ale trafili zlý termín. Úžasný je zato pohľad na 20 km údolie, ktoré nemá elektrické vedenia. Všetko je v zemi kvôli telekomunikačnej anténe na satelit. Miesto ideálne na jarné rozlietanie kedy je u nás na horských cestách ešte sneh.

Zväz ZK LAA SR - Jaroslav Sojka

V dňoch 27-29.09.2019 sa v Nitre uskutočnil 8. ročník Memoriálu Vilka Hlucha. Na rozdiel od predošlých ročníkov bola akcia doplnená školením z prevádzky aerovlekov ZK, MZK. Športová časť bola naplánovaná na letisku Nitra a štarte Zobor Nitra. Vypísaná disciplína 33,2km ZOBOR NITRA – MORAVANY N. VÁHOM, bola z dôvodu nepriaznivého počasia zrušená.

V rámci tejto akcie sa pod vedením inštruktora-inšpektora MZK Miloša Paliatku a inštruktorov ZK Jara Sojku a Mira Pavelku uskutočnila teoretická časť školenia o prevádzkovaní aerovlekov pre pilotov ZK a MZK na chate Jelenec. Praktická časť školenia prebiehala na letisku Nitra- Janíkovce. Akcie sa zúčastnilo celkom 30 pilotov ZK, MZK a hostí.

Ďalej pokračujeme vo výcviku aerovlekov. Máme ambície uletieť v rovinách pod Nitrou aj viac kilometrov ako doteraz. Či dáme aj súťaž, to sa uvidí.

Teda záverom. Sezóna relatívne aktívna, ale bez extra výsledkov. Mrzí ma neúčast' na Svetoch. Celkovo mi chýbali a chýbajú informácie o možnostiach podpory z LAA. Minimálne v tom, že by vedenie LAA malo riešiť informovanosť dopredu, plány o budúcich možnostiach hoci len prislúbeného financovania. Všetko si hradíme z vlastného a niekedy, tak ako tento rok, aj drobnosť rozhoduje.

Európa na Monte Cucu je ... je to ďaleko, v Taliansku je drahá, ale rysuje sa nám možnosť účasti teamu na Svety 2021 v Kruševě, záujem je. Ktokoľvek, aj mimo súťaže, je v teame vítaný. Pevne verím, že dobrý teamleader sa nájde. Aj šoférka.

Autor: Ing. Jaroslav Sojka, člen zväzu ZK

Zväz MPK LAA SR - Martin Šimko

Tohtoročná sezóna bola bohatá na zlety. Zlet Boleráz, Seleška, Zborov, Širava a Ražňany prilákali mnoho pilotov a okrem rekreačného lietania si mohli piloti zároveň otestovať svoje schopnosti na súťažiach, ktoré boli organizované na každom kole.

Majstrovstvá Slovenska Motorových padákových klzákov sa konali na letisku v Ražňanoch, pre zlé počasie v riadnom termíne, v dňoch 13.9. – 15.9.2019 a to v náhradnom termíne. Organizáciu podujatia a vzdušnú koordináciu mal na starosti Ing. Martin Šimko a kontrolu akcie uskutočnila Dagmar Sekerková, výkonný tajomník LAA SR. Riaditeľ pretekov a garant súťaže bol Ing. Martin Šimko.

Akcie sa zúčastnilo 11 pilotov, z toho 8 motorových padákových klzákov, 3 motorových padákových klzákov s podvozkom. Celkovo si akciu prišlo pozrieť viac ako 60 záujemcov, z toho asi 1/3 boli deti a mládež.

Zväz MPK LAA SR - Martin Šimko

Pripravené boli pre nich aj statické aj letové ukážky MPK, diaľkovo riadených modelov lietadiel, dronov. Piloti si zmerali sily v súťaži a to v technických disciplínach a navigačnej disciplíne. V navigačnej disciplíne si mohli pozrieť Šarišský hrad, Čergovské pohorie či historický Sabinov zo vzduchu. Vo výsledkoch je vidno, že piloti boli vyrovnaní kvalitou. Medzi jednotlivými pilotmi sú vo výsledkoch malé rozdiely. Pre všetkých prítomných bolo zabezpečené občerstvenie a dobrá nálada.

VÝSLEDKOVA LISTINA			
poradie	m e n o	národnosť	body
1	Jaroslav Biščák	SK	1637
2	Jozef Manik	SK	1632
3	Michal Mačák	SK	1452
4	Jan Ivanecky	SK	1378
5	Andrej Gmitter	SK	1322
6	Martin Ďurina	SK	1028
7	Erik Mako	SK	819
8	Radovan Jenčík	SK	723
9	Richard Majoroš	SK	269
10	Jaroslav Kováč	SK	0
11	Peter Seman	SK	0

Autor: Ing. Martin Šimko, hlavný inšpektor zväzu MPK

Zväz MPK LAA SR - Ivan Pestún

Reprezentácia MPK

Tento rok bol na medzinárodné MPK súťaže z tých poslabších, no priniesol aj tak veľmi zaujímavé akcie. Jednou z nich boli otvorené Majstrovstvá Poľska v slalomoch, ktoré svojim obsadením zodpovedali majstrovstvám Európy. Pre mňa to boli doposiaľ asi najlepšie preteky po organizačnej stránke, ktorých som sa kedy zúčastnil. Okrem kvalitnej účasti z celej Európy, množstvo divákov a hlavne živé prenosy v TV s komentátormi pridali tejto akcii na vážnosti a mne asi prvýkrát dopriali pocit "naozajstného závodníka":) Škoda len nešťastného okamihu po ktorom zahynul jeden z Poľských pilotov.

Konečné 6. miesto nebolo pre mňa síce ničím výnimočným, no vzhľadom na kvalitu tejto súťaže som rozhodne nemohol byť ani sklamaný.

Ďalšou zastávkou bolo Coupe Icare vo Francúzskom St. Hilaire. Okrem výstavy výrobcov paraglidingovej výstroje toto podujatie každoročne hostí rôzne vystúpenia, ako napríklad paraglidingovú maškarádu, ukážky najlepších paraglidingových akrobatov, balóny, letové ukážky lietadiel, a takisto Parabatix. Parabatix je paramotorová šou spojená so súťažou, do ktorej je pozvaná lietať len úzka skupina pilotov a ja som mal tento rok znova tú česť, byť jedným z nich. Nejde o klasické slalomy, ktoré by boli nad zemou veľmi nebezpečné, ale o rôzne technicky náročné disciplíny nízko nad zemou skombinované s letom okolo pylónov – tzv. Sky Race. Konečné 4. miesto považujem za uspokojivé, aj keď s trocha trpkou príchuťou umiestnenia tesne pod pódium.

WLC 2019 Individual scores

Pos	Name	Nation	SOPSC18	3WPSC	BOPC19	5POPSC	Total
1	Alexandre MATEOS	FRA	20	30			50
1	Bartosz NOWICKI	POL		20		30	50
3	Lubos HALAMA	CZE		22		20	42
4	Nicolas AUBERT	FRA	15	25			40
4	Dimitris KOLLIAKOS	GRE		15		25	40
6	Jean-Emile OULHA	FRA	12	16		22	38
7	Milan KLEMENT	CZE		12		16	28
7	Victor RODRIGUEZ	ESP	10	13		15	28
9	Marie MATEOS	FRA	9	18			27
10	Vicente PALMERO	ESP	8	17			25
11	Maxim VAN ONGEVALLE	BEL	6	8		11	19
11	Jeremy PENONE	FRA		19			19
11	Szymon WINKLER	POL				19	19
14	Benedikt BOS	DEU			18		18
14	Lorenzo MALLEGN	ITA				18	18
14	Ivan PESTUN	SVK				18	18
17	Harold VAN VELDHUIZEN	NLD		4		13	17
18	Gaetan MAGNAN	FRA		14			14
18	Marcin BERNAT	POL				14	14
20	Jack YU	USA			13		13
21	Robert TRYPUZ	POL				12	12
22	Sergei MIKHEEV	RUS		11			11
23	Karel PRESSL	CZE				10	10
23	Mike PAGE	GBR			10		10
23	Jacek CISZKOWSKI	POL		2		8	10
23	Jacek SEMKLO	POL		6		4	10
23	Evgenii STOLIAROV	RUS		10			10
28	Anneser LORENZ	DEU				9	9
28	Nat THANAPHUTHIPHONG	THA		9			9
30	Vaclav PROCHAZKA	CZE				8	8
30	Lars MIELKE	DEU			8		8
33	Lukas KOLACEK	CZE		7			7

Sumár mojich tohtoročných výsledkov pečatí celkovo 14. miesto vo svetovom rebríčku PPG pilotov. Oproti minulým rokom je to dosť prepad (v roku 2017 som bol svetová dvojka), no s podporou aká je u nás, sa ťažko dokážem zúčastňovať všetkých veľkých súťaží. Uvidíme čo prinesú ďalšie roky..

Autor: Ing. Ivan Pestún, predseda zväzu MPK

Zväz MZK LAA SR - Mikuláš Košťál

Rok 2019 bol rokom drobných zmien vo zväze MZK, čo sa dotklo aj súťaže MSR v MZK.

Doteraz sa súťaž konala iba v jednom kole, alebo sa nekonala vôbec. Zmena nastala v tom, že súťaž sa konala vo viacerých kolách, v rôznych termínoch a rôznych častiach Slovenska. Sčítanie výsledkov, bodov z jednotlivých kôl, nám dalo Majstra SR v MZK.

Prvé kolo sa konalo 14 -16.06.2019 v Plevníku pri Považskej Bystrici na spevnenej vzletovej a pristávacej ploche (asfalt).

V piatok večer sa po prilete účastníkov konal brífing. Pre oneskorencov sa konal v sobotu ráno, kde predseda zväzu MZK LAA SR oboznámil účastníkov s podmienkami súťaže s dôrazom na bezpečnosť pri lete, ale aj pojazdom na zemi. Na bezpečnosť nielen pilotov, ale aj divákov.

Súťaž pozostávala z navigačného letu na čas ponad Považský hrad, okolo Veľkého a Malého Manína a cez Manínsku tiesňavu na pristátie v Plevníku. Druhou disciplínou bola presnosť pristátia a treťou dolet na čiaru.

Na 1. mieste sa umiestnil Peter Bačík z ČR, na 2. mieste skončil Ľubomír Balej, 3. miesto získal Mikuláš Košťál. O 4. miesto sa podelili Jozef Sajan s Karolom Slabákom.

Celé kolo sa nieslo v druhej atmosfére a dobrej nálade.

Druhé kolo sa konalo v Nitre. Vzhľadom k tomu, že usporiadateľ ani po niekoľkonásobnom urgovaní nedodal výsledky kola súťaže, Nitra sa nezapočítala do celkového výsledku MSR. Je to na škodu a nefér voči pilotom, ktorí sa kola v Nitre zúčastnili.

Tretie kolo vo Svidníku sa kvôli nevhodným poveternostným podmienkam nekonalo.

Vavrečka opäť iná - tak znelo na pozvánke

Posledné kolo sa konalo 26 - 28.07.2019 vo Vavrečke na Orave na trávnej ploche.

V piatok večer po prilete účastníkov sa konal brífing za účasti host'a a nestora súťaže Jeho Výsosti Kniežaťa Juraja Radzwilla Anoskina,

hlavy Aristokratického združenia Slovenska, ktorý oboznámil účastníkov s priebehom súťaže, s dôrazom na bezpečnosť a umiestnenie je až druhoradé (keďže je sám pilotom vetroňa) a následným programom súťaže.

V sobotu sa už od 6:30 konal navigačný letecký šprint na čas okolo vysieláča Vavrečka, za ktorým nasledovali presnosť pristátia a dolet na čiaru.

Po ukončení súťaže nasledovala exkurzia hrádze Vodného diela Orava. Po krátkom oddychu sa Jeho Výsost' Knieža a piloti učili vyrábať vlastné oštiepky za doprovodu tónov fujár.

V podvečer sa piloti zúčastnili kultúrneho programu v obci pri príležitosti odhalenia pamätnej tabule na mieste Vavrekovej lipy, ktorá pri veku 460 bola už hrozbou a z bezpečnostných dôvodov bola v tomto roku odstránená. Nasledovalo vyhodnotenie súťaže v amfiteátri vo Vavrečke, kde ocenenia víťazom Vavrečského kola odovzdával starosta obce Peter Kruzel.

Ocenenia víťazom celej súťaže Majstrovstiev Slovenska v motorovom závesnom lietaní odovzdával nestor celej súťaže a Jeho Výsost' Knieža Juraj Radzwilla Anoskyn.

Ocenenia sú vložené do 460-ročného dreva Vavrekovej Lipy.

Umiestnenie pilotov kola vo Vavrečke:

1. miesto Miroslav Huljak
2. miesto Ľubomír Balej
3. miesto Ján Lacúch

Majstrovstvá Slovenska v MZK 2019 - celkové výsledky						
Meno a priezvisko	Št číslo	1. kolo	2. kolo	4. kolo	Spolu	Umiestnenie
Ľubomír Balej	18	81	0	80	161	1
Mikuláš Košťál	68	80	0	76	156	2
Karol Slabák	82	45	0	77	122	3
Miroslav Huljak	7	32	0	81	113	4
Jaroslav Brezina	1	28	0	78	106	5
Peter Bačík	3	82	0	0	82	6
Ján Knapčok	110	29	0	50	79	7
Ján Lacúch	1010	0	0	79	79	7
Ján Matejička	70	30	0	20	50	9
Jozef Sajan	101	45	0	0	45	10
Jozef Seman	55	0	0	45	45	10
Martin Cachovan	121	30	0	0	30	12
Marián Tinka	48	30	0	0	30	12
Filip Breza	46	20	0	0	20	14
Ján Višňovec	19	0	0	20	20	14
Marián Čelko	6	0	0	20	20	14

Verím, že budúci rok budeme pokračovať v rozbehnutom systéme súťaží a pridá sa ku nám čo najviac pilotov. A možno bude aj počasie viac spolupracovať.

Autor: Mikuláš Košťál, predseda zväzu MZK

TATRANSKÉ BABIE LETO - ROGALÁ NAD VYSOKÝMI TATRAMI

Zlet MZK bol plánovaný na dni 11.10.-13.10.2019 ako akcia zväzu MZK LAA SR, avšak vzhľadom na poveternostné podmienky sa uskutočnil prílet niektorých účastníkov dňa 12.10.2019 vo večerných hodinách a hlavným dňom bola nedeľa 13.10.2019 a pondelok 14.10.2019. Zlet sa konal na letisku Mlynica pod Vysokými Tatrami v CTR Popradského letiska, 5 km od medzinárodného letiska v Poprade. Zlet mal medzinárodný charakter, pretože okrem slovenských pilotov a členov Zväzu MZK LAA SR, prileteli aj piloti MZK z Čiech a autami prišla aj 5 členná skupina pilotov MZK z Poľska.

Na druhý deň ráno, v nedeľu 13.10.2019, sme po príchode na letisko v Mlynici zorganizovali hlavný bod nášho programu tohto zletu a to Let rogal nad Vysokými Tatrami. Pod vedením Mira Huljaka sme ako celá skupina odleteli cez CTR Popradského letiska na zážitkový let pozdĺž Vysokých Tatier, Západných Tatier (Roháčov) až nad Tatralandiu pri Liptovskej Mare a na pristátie na letisko v Liptovskom Ondreji, kde sa k nám pripojili ďalší účastníci zletu. Odtiaľto sme ako letová skupina leteli nad Vysoké Tatry, aby sme následne po prelete Tatier pristáli na letisku v Mlynici.

Západné Tatry - Roháče

Po prílete časti účastníkov zletu v sobotu 12.10.2019 na letisko v Mlynici sme mali zaistené ubytovanie v Penzióne Rogallo v Mengusovciach. Po ubytovaní účastníkov a večeri nám jeden zo zakladajúcich pilotov a pionier lietania na rogalách a motorových rogalách, Juro Kočan, porozprával svoje zážitky zo začiatkov rogalového lietania na Slovensku a tiež doniesol veľa historických, filmových materiálov o týchto začiatkoch, ktoré sme do neskorej noci pozerali a debatovali sme o tom.

Letisko Mlynica

Štrbské Pleso

Zväz MZK LAA SR - Miroslav Huljak

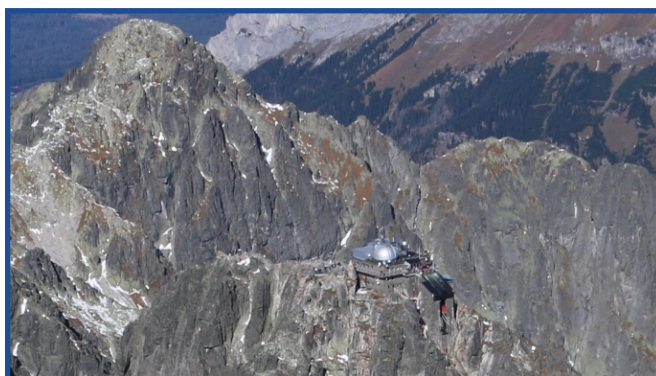
Liptovská Mara - Tatralandia

Letisko Liptovský Ondrej, v pozadí Kriváň

Vysoké Tatry

Hvezdáreň na Lomničku

Zväz MZK LAA SR - Miroslav Huljak

Prílet na letisko Mlynica, doletenie ostatných účastníkov, slávnostný príhovor organizátora zletu Mira Huljaka a predsedu zväzu MZK Mikiho Košťála.

Spoločné foto účastníkov zletu pánov rogalistov v tričkách - rogalá nad Vysokými Tatrami (trička sa rozchytali, ako „teplé rožky“).

Spoločenské posedenie, guláš, pívko, debaty o lietaní, nedeľná pohodička, krásne počasie tatranského babieho leta - neskutočne sme si to užívali ...

Nedeľa 13.10.2019, večer, penzión Rogallo, večera a stretnutie s majiteľom penziónu Vladom Príslubským, ktorý nám rozpovedal príbeh o tom, ako za tvrdého socializmu ušiel z Česko-Slovenska cez ostro strážené hranice do západného Nemecka na motorovom rogale s motorom trabant.

Ždiarska dolina - Belianske Tatry

Pondelok 14.10.2019 ráno - spoločná porada účastníkov zletu, vyhodnotenie počasia a určenie trasy letu. Trasa letu pod vedením Mira Huljaka: Mlynica - Ždiarska dolina - oblet Belianských Tatier - poľská strana Vysokých Tatier - Bukovina thermal - Chochovské thermy - Oravská priehrada- Letisko Vavrečka

Poľská časť Vysokých Tatier - Chocholovské thermy

Zväz MZK LAA SR - Miroslav Huljak

Oravská priehrada - Námestovo

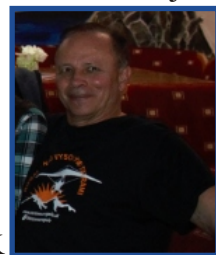
Letisko Vavrečka

Z letiska Vavrečka rozlúčka s kamarátmi lietačmi a rozlet účastníkov zletu na domovské letiská.

Na záver musím skonštatovať, že aj keď sa náš zlet uskutočnil v zóne CTR Popradského letiska, všetci účastníci preukázali vysokú disciplínu a leteckú profesionalitu, ako aj bezproblémové rádiové spojenia s Tatry Tower a následnú leteckú komunikáciu. Je vidieť, že lietanie na motorových rogalách naberá na kvalite techniky, aj úrovne pilotov MZK. Na akcii sa zúčastnili aj naši noví mladí piloti, čomu sa tešíme, že sa trochu omladíme. Nestala sa žiadna kolízia ani nehodová udalosť.

Chcem poďakovať všetkým, ktorí mi zo zletom pomohli a tiež majiteľovi Letiska v Mlynici Ľubovi Jakubčákovi, ktorý nám svojim nezvyčajne ústretovým postojom umožnil na jeho letisku tento zlet, ktorý sa uskutočnil naozaj v príjemnej atmosfére. Perfektný záver letovej sezóny 2019.

Verím, že sa v takejto hojnej účasti stretneme aj na budúci rok.

Organizátor zletu a autor:
Mgr. Miroslav Huljak, člen zväzu MZK

Zväz ZK a MZK - Memoriál Viliama Hlucha

V dňoch 27-29.09.2019 sa v oblasti pod Zoborom uskutočnil ďalší, už 8. ročník Memoriálu Vilka Hlucha. Na rozdiel od predchádzajúcich, tento ročník nebol iba o súťažení a prekonávaní sa. V tomto roku sme stretnutie obohatili o teoretické a praktické školenie z prevádzky aerovlekov ZK, MZK.

Z dôvodu nepriazne počasia sa súťažná časť bezmotorového lietania so štartom na Zobore a cieľom v Moravanoch nad Váhom zrušila. Tento čas sme využili na krátke školenia z odboru techniky a prevádzky, výmenu skúseností a postrehov. Myslím, že naša rogalistická mláď, výrazne nabrala na povedomí danej problematiky. Teoretická časť školenia z prevádzky aerovlekov prebehla pod vedením inštruktorov Miloša Paliatku (MZK), Jara Sojku a Mira Pavelku (ZK) v neďalekej obci na chate Jelenec, kde bolo zabezpečené aj ubytovanie pre zúčastnených. Praktická časť školenia sa konala na letisku Nitra-Janíkovce. Tu prebehli ukážky vzletov ZK a MZK,

poučenia o bezpečnosti, povinnostiach vlekára a vlekaného, práci pomocníkov na dráhe, poučenia o signáloch a znameniach. Nováčikovia mali možnosť si nacvičiť pojazd po dráhe a vzlet z pomocnej trojkoľky. Podmienky priali, tak striedanie pilotov bolo rýchle, pri zachovaní bezpečnosti. Nácvik vzletov vo vleku všetci úspešne zvládli.

Tohto ročníka sa zúčastnilo celkom 29 pilotov a pár hostí, čo bola myslím, že veľmi hojná účasť. Obohatení novými skúsenosťami a vedomosťami sme sa v dobrom zdraví rozišli do svojich domovov, kde každý z nás bude trpezlivo čakať na príchod novej sezóny. A tí netrpezliví sa možno vyberú uhasiť svoj smäd po lietaní niekam, kam aj vtáky pred zimou odlietajú.

Dušan Kalinka, predseda zväzu ZK
Ing. Miroslav Pavelka, člen zväzu ZK

Psychologické aspekty rozhodovania v hraničných situáciách v leteckých športoch

„Úspech a prehra závisí na rozhodnutí človeka v pravej chvíli.“
čínske príslovie

Správny proces rozhodovania je prirodzenou súčasťou každého úspešného športovca. V leteckých športoch je to podobne. Správne, rýchle a odvážne rozhodnutia dokážu pilota počas preletu posunúť o dlhé kilometre dopredu. Naopak jedno nesprávne rozhodnutie vie celý letový deň premeniť na deň turistický, s padákom na chrbte. Letecké športy však okrem rozmeru výkonu majú ešte jeden výrazný rozmer, v ktorom je rozhodovanie jedným z najpodstatnejších faktorov, a to je rozmer bezpečnostný.

Letecké športy patria do kategórie športov, kde je otázka bezpečnosti v prežívaní pilota neustále prítomná. Pocity, ktoré nám prináša všeobecná krása leteckého športu, všetky exponované pohľady, príroda, výška, hĺbka, majestátnosť základne mraku, pohľad na šachovnicu pozemského života pod nami, či dúha, ktorú len z vtácej perspektívy vieme vidieť v jej komplexnom kruhovom tvare (kto ju ešte nevidel, nech lieta a hľadá ďalej), sú neoddeliteľné od pocitov neistoty, strachu, často jemnej úzkosti sprevádzajúcej nás už hodiny pred štartom.

Emočná realita športového pilota je ambivalentná, súbežne bežia intenzívne pozitívne pocity sprevádzané pocitmi opačného pólu. Niekde v tejto širokej škále pocitov sa počas letu nachádza každý pilot. Čím je pilot menej zrelý, tým je integrácia týchto dvoch emočných polarít komplikovanejšia. Pilot začiatočník môže striedavo prechádzať z pozitívnych pocitov k negatívnym, a ťažko hľadá vyváženosť medzi nimi. Zrelý pilot si uvedomuje riziká, ale vie si popritom užiť pozitívny emočný náboj vyplývajúci z letu. Jeho schopnosť regulovať emócie vyplývajúce z letu je vyššia ako u pilota začiatočníka.

Emočné prežívanie pilota má zásadný vplyv na jeho rozhodovanie. Emočná disregulácia má vždy svoje dôsledky v správaní, čiže aj v rozhodovaní.

Posúdenie letových situácií a následné rozhodnutia sú z bezpečnostného hľadiska kľúčovými, hlavne pokiaľ ide o hraničné situácie. V súčasnej dobe, a hlavne v paraglidingu, sa veľa hovorí o technickom zvládnutí krízovej situácie. Moderné sú kurzy krízových situácií, do popredia sa dostáva akrobatické lietanie, ktoré v sebe zahŕňa zvládanie týchto situácií. Tento trend je dobrý a treba ho podporovať.

Je tu ale množstvo úrazov a krízových situácií, ktoré priamo nesúvisia s neštandardnými letovými režimami. Stávajú sa v bežnom letovom režime, kde zlyhá pilot vo svojom rozhodovaní. Ide napr. o zle odhadnutý polomer otáčania, o neskoré reakcie na štarte, zrážky, nepozornosť pri povinných úkonoch pred štartom, precenenie pilotných schopností vzhľadom k počasiu, chyba v rozpočte na pristátie, či psychické „zamrznutie“ v akejkoľvek letovej situácii, ktorú by pilot inak vedel jednoducho vyriešiť. Pri zamýšľaní sa nad bezpečnosťou leteckých športov je potrebné nezabúdať aj na tento rozmer.

Prečo sa pilot nerozhodne, ostane nečinný, alebo prečo sa rozhodne nesprávne, sa zisťuje najčastejšie retrospektívne pri analýze nehôd. Aj keď sú piloti vynaliezaví a každoročne pribúdajú nové spôsoby ako sa zraníť, z psychologického hľadiska je možné nájsť isté spájajúce faktory rozhodovania sa v hraničných situáciách, do ktorých sa piloti dostanú.

Tieto faktory všeobecne pôsobia na dvoch úrovniach, na úrovni posudzovania, a na úrovni samotného rozhodovania (Bačová 2010). Na prvej úrovni je potrebné hraničnú situáciu identifikovať a uvedomiť si jej prítomnosť. Tento proces v kontexte leteckej krízovej situácie môže prebiehať veľmi rýchlo, ale nie je to tak vždy. Každopádne čím skôr ho pilot zachytí, tým lepšie dokáže reagovať. Proces posudzovania je v rôznej miere ovplyvnený emočnou zaplavenosťou. Identifikovať problém, zistiť, čo sa presne deje, je komplikované, keď pilota prenikne strach a proces posudzovania sa úplne zatieni. Vyššie som písal o zrelosti pilotov a o miere ich schopnosti zvládať kontakt s jednotlivými emóciami počas letu. Preto dobrovoľné vstupovanie do letových situácií, ktoré presahujú úroveň zrelosti pilota, ho logicky v prípade krízovej situácie privádza do stavu, ktorý vzhľadom k emočnej zaplavenosti zo situácie vyplývajúcej nie je schopný zvládnuť. Napadá ma to napr. pri pohľade na frekventantov základných kurzov paraglidingu, ako ich inštruktori pri prvých výškových letoch hneď cez vysielaciu navádzajú do termiky, alebo pri iných pokusoch o umelé predbehnutie vývinu.

Následná druhá úroveň rozhodovania vyplýva zo včasného a správneho posúdenia krízovej situácie v prvej úrovni. Ak posúdenie vzhľadom na emočné zaplavenie neprebehne správne, je rozhodovanie taktiež nesprávne a prináša patričné následky. V prípade správneho posúdenia situácie nasleduje reakcia, ktorá zamedzí negatívnym následkom.

Psychologické aspekty rozhodovania v hraničných situáciách v leteckých športoch

Záverečnou otázkou ostáva ako pracovať s emóciami, ako predchádzať tomu, aby nám v hraničných situáciách bránili efektívne reagovať. Odpoveďou je cesta sebazpoznania a uvedomovania si svojich pocitov. V leteckých športoch je to zvlášť dôležité. Uvedomenie si toho čo môžem, čo zvládnem a slobodná voľba na základe tohto uvedomenia môžu zachrániť život.

Problematika práce s emóciami v hraničných situáciách je komplikovaná. Tento článok nemal ambíciu ju celú obsiahnuť. Mojm zámerom bolo načrtnúť rámce pre ďalšie uvažovanie a osobnú prácu s vlastným zrením každého pilota.

Použitá literatúra:

BAČOVÁ, V., ed: *Rozhodovanie a usudzovanie*. UEP SAV, Bratislava 2010, ISBN 978-80-88910-30-5

MCWILLIAMS, N.: *Psychoanalytická diagnóza*. Praha: Portál 2015. ISBN 978-80-262-0943-0

HERETIK A., HERETIK A. jr. A KOL. *Klinická psychológia*. Nové Zámky: Psychoprof, spol. s. r. o. 2007. ISBN 978-80-89322-00-8

STERNBERG R. J.: *Kognitívni psychologie*. Praha: Portál 2002. ISBN 80-7178-376-5

ZINKER, J.: *Tvurčí proces Gestalt terapie* ERA 2004

Autor: Mgr. Peter Hvorka, klinicky psychológ, inšpektor PK

Info pre pilotov MZK a MPK

Pre pilotov hlavne MZK a MPK je tu ponuka publikácií Databáze letišť a letecké mapy, ktorá obsahuje všetky dôležité informácie pre lietanie podľa pravidiel VFR. Ceny sú približné a bez poštovného a DPH. Pre objednávky a ďalšie informácie kontaktujte:

Patrik Sainer, vydavateľ

mobil: +420 602 420 260

E-mail: patrik@acrobaze.cz

A/ Kompletní Databáze letišť 2020 = 39,00 Eur / kus bez 10% DPH dodávka obsahuje:

- + Databázi letišť PROFI CZ+SK včetně elektronické změnové služby (každé letiště na samostatném listu A5)
- + kvalitní 4-kroužkový pořadač formátu A5 na volné listy Databáze letišť Profi
- + Klasickou Databázi letišť CZ+SK (kniha s kroužkovou vazbou)
- + Leteckou navigační mapu VFR 1:500 000 CZ+SK

- + Leteckou plánovací mapu VFR 1:1 000 000 CZ+SK (mapa spodního vzdušného prostoru)
- + Leteckou mapu ICAO ČR 1:500 000 (od LIS ŘLP ČR)

B/ Klasická Databáze letišť 2020 = 19,00 Eur / kus bez 10% DPH dodávka obsahuje:

- + Klasickou Databázi letišť CZ+SK (kniha s kroužkovou vazbou)
- + Leteckou navigační mapu VFR 1:500 000 CZ+SK
- + Leteckou plánovací mapu VFR 1:1 000 000 CZ+SK (mapa spodního vzdušného prostoru)
- + Leteckou mapu ICAO ČR 1:500 000 (od LIS ŘLP ČR)

C/ Letecká mapa VFR 2020 = 10 Eur / kus bez 15% DPH dodávka obsahuje:

- + Leteckou navigační mapu VFR 1:500 000 CZ+SK
- + Leteckou plánovací mapu VFR 1:1 000 000 CZ+SK (mapa spodního vzdušného prostoru)